

pride vse kaj hujšega, toča, in up poletnega truda je proč v malo trenutkih. — O toči se bomo pomenili prihodnjic.

Dopisi in novice.

Iz Kroepe. Sklep šolskega leta. Šolsko leto se je letos tukaj 24. avgusta nenavadno slovesno sklenilo, kajti z navadno skušnjo se je letos prvič tudi šolska veselica združila, koja so tukajšni verli, za šolo jako vneti teržani šolski mladini napravili.

Omenjeni dan vže o polu 6. ure zjutraj zbrala se je šol. mladež (145 po številu) v šolski sobi, od kodar je šla o $\frac{3}{4}$ 6 v sprevodu k sv. maši v prelepo cerkvico Matere Božje pri Kapelici. *) Po končani sv. daritvi, šla je mladež zopet domu, a o $\frac{1}{2}$ 9. ure bila je vže zopet v polnem številu v šolski sobi zbrana, ter pričakovala začetek skušnje, koja se je imela o 9. uri pričeti. Še pred 9. uro zbralo se je obilo ljudstva k poslušanji, a ko 9. ura odbije, pride predsednik kraj. šol. sveta g. Fr. Pirc, in skušnja se prične, ki je trajala do $\frac{1}{2}$ 1 ure popoldne. Po skušnji stopi prvič deklica iz II. oddelka na oder, ter se v imenu svojih šol. tovaršev in tovaršic, prvič učiteljema za trud, ljubezin in lepe nauke, potem starišem in gojiteljem za njih skerb i dobrote, in slednjič tudi poslušalcem prav sereno zahvaljuje. — Za njo stopi zopet deček iz ravno istega oddelka na oder, kateri tudi ob kratkem ponovi izrečeno zahvalo svoje predgovornice, a zraven pa opomni svoje tovariše, da so tudi za lepe šol. nauke, koje so si pridobili, sv. veri, domovini in presvitlemu vladarju Franc Jožefu I. vdanost, pokorščino in ljubezen dolžni ter posebno naglašá: Naše geslo mora vedno biti: »vse za vero, dom in carja!« Svoj govor sklene s »slavo- in živijo-klici!« — Potem g. predsednik bere pridnejše učence in učenke, ter je prav vljudno pohvali, druge pa opominja in spodbuja k pridnosti. Naposled zapojó učenci še dve mični šolski pesmi, s cesarsko se pa skušuja sklene, in mladina gre vesela domu. —

Po popoldne o 2. uri zbere se šol. mladež (ta dan vže tretjič) v šolski sobi. Prvič so se razdelila spričala (šol. naznanila) a potem se podamo o $\frac{1}{2}$ 3 ure v sprevodu na bližnji hribec, na kraj odločen veselici. Opomniti morám, da, ko je šol. mladina iz šol. sobe prišla, so jo vže čakali tukajšni gođci, katere je g. predsednik na svoje stroške najel, da izlet spremljajo in mladini še večje veselje napravljajo. Pred odhodom in pri prihodu na odločeni kraj se je prvo cesarska pesem igrala, med potjo pa druge popotnice. Kako veselo je mladina korakala za godbo, to ne morem popisati.

Na hribec despevši, bila je vsa mladina v največji radosti; gotovo, ako bi ji podarili vse knjige, ki se v Ljubljani dobiti morajo, bi ne bilo tolike radosti. —

Ko se mladina nekoliko odahne, vkažem ji v kolo stopiti, ter se več mičnih šol. pesmic zapoje; med vsako pesmico po godba zagode, malo nad nami pa so gromeli možnarji, da je bilo kaj! Čez nekoliko časa pa se usede mladina

*) G. predsednik je prosil g. župnika, da bi imela šol. mladina v farni cerkvi o $\frac{1}{2}$ 9 ure zahvalno sv. mašo, in tudi, da bi se bil sklep šole v cerkvi oznanil, a bila mu je prošnja odrečena. Zakaj, vzrok mi ni znan, naj si ga pa čitatelj sam misli, kakor si ga tudi jaz. Pis. (Prist. vred. Duhoven, ki tako ravna, ne kljubuje toliko učitelju, kakor srenji.)

v malih skupščinah po trati, in razdele se ji pripravljena jedila in pijača, tako da se je mladina sedaj tudi po telesu okrepila. Po jedi so dečki nekoliko telovadili, deklice pa plesale in skakale po trati, da jih je bilo veselje gledati. Med ljudstvom, ko se ga je prav obilo zbralo, bilo je navzočih tudi več odličnih terzanov, kojim se je videlo, da jim dopada veselica in način, kako se verši. — Gosp. J. Pibrovc, oskerbel je tudi več družih iger za dečke, izmed njih se je pa le éna doversila, otroci so ubijali lonec z zavezanimi očmi. Pri tej igri so bila tri darila odločena taistim trem, kateri prvi lonec zadenejo, in radi tega, bila je med dečki posebna radost, kajti vsak je hotel prvi srečo poskusiti. Žugalo nam je hudo vreme, in tako smo šli le prezgodaj narazen. — Ako bi bilo mogoče več namenjenih iger izpeljati, bi bil marsikateri otrok razven veselice, še tudi darilo prejel, kajti ljudstvo je bilo jako zadovoljno. Tako se je šolsko leto tukaj končalo. Nadejam se, da je ta prva šol. veselica dobro seme zaplodila na šol. polje. — Bog daj!

V dolžnost pak si štejem, da se v imenu šol. mladine vsem, ki so kaj pripomogli k tej veselici, posebno pa našemu vrlemu, za šolo vnetemu šol. predsedniku g. Fr. Pircu naj serčneje zahvaljujem; kajti on je bil osnovatelj in duša ove veselice. Bog plati!

M. Kovšca.

Iz Radoljskega okraja. Okrajno učiteljsko zborovanje, okrajno učiteljsko društvo. — Konec. — IV. točka. »Ali naj bi konec šolskega leta javna skušnja bila, ali naj bi se popolnoma opustila?« O tej točki govoril je g. nadzornik sam, in slikal dobro in koristno stran javnih skušenj. Ko je g. govornik videl, da so učitelji z malo izjemo zoper skušnjo, in ko je g. Thuma prečital nek sestavek iz »Laib. Schulzeitunge«, kateri tudi senčno stran skušenj kaže, ni g. govornik nikakoršnega predloga stavil, toraj se tudi o tem kar ničesa sklenilo ni. — (Sam ne vem, zakaj se nova šola tako rada ogiblje javnih skušenj, mar se učitelji truda boje, ki je sklenjen z javno skušnjo, ali kaj? Čemu se bomo bali javnosti? — Hm, že slišim ugovor, javna skušnja ni drugega, nego razkazovanje, sleparija Ako je tem tako, čemu pa svet napravlja razstave, razpisuje darila za naj boljša dela. — Le pri lahkomišelnih mladini se mora vse zgoditi iz najčistejšega vira. — Pri šolskih veselicah je poglobitna reč razveselovanje — brez jesti in piti pa dobre volje ni — tedaj je pri šolskih veselicah »nervus rerum gerendarum« sila materijalen. — Mladina naj se razveseljuje, a poprej naj kaže, koliko je napredovala v šolskem letu. To to je starišem poglobitna reč! Vr.)

V. točka. Posamezni nasveti. Pri tej točki se ni nihče oglasil.

VI. točka. Poročilo bukvarničnega odseka; nove volitve. Bukvarničen odsek ostane še jedno leto tako, kakor doslej. Drugi del te točke pa, namreč, volitev stalnega odbora, se je izveršil. Voljeni so bili vsi prejšnji udje, namreč: g. g. J. Thuma, Ant. Gogala, J. Trojar in M. Kovšca.

Sejo sklene g. predsednik o $\frac{1}{2}$ 1 ure popoldne. — Po zborovanji smo se podali v Poliče k g. Sturmu, kjer smo imeli skupni obed. Med raznim pomenkovanjem minul nam je naglo popoldan, in že proti večeru smo se poslovili in razšli vsak na svoj kraj, nekteri domu, drugi k svečanosti v Bled, koja se je zvečer, na čast nadvojvodu, Ludwiku Viktorju veršila.

Od našega okrajnega učiteljskega društva nimam nič veselega poročati, društvo hira. Ni dosti, da samo letnino odrajtujemo, marveč treba nam je duševnega življenja. — Ako je bilo letošnje leto hroščevo in spomladi dolgo merzlo za društvo neplodno, tadaj se zanašam, da bode prihodnje topleje in društvu bolj vgodno, kajti upati smem, da niti pomladni mraz niti hrošči, ga

niso popolno vkončali, ampak lahko, ako le hočete, ga pripravite zopet na kviško, da bo de plodilo! — Tedaj, dragi tovarši, pozor! — Odločimo se!

Toliko za zdaj. O priliki zopet kaj, ako je drago! (Vsikdar. Vr.) Ne zamerite, ako sem strigel, nam je poglavitna stvar, da nikoga ne žalimo brez potrebe. Vr. — a.

Iz Gorenjskega 16. avgusta. Letno zborovanje učiteljev Kranjskega šolskega okraja. (Konec.) Po skončanem govoru g. predsednika prestopilo se je na razpravo daljnih točk. Ker jih je stalo na dnevnem redu še celih devet, se ume že samo po sebi, da bi bilo preobširno delo, ko bi hotel zapisati od besede do besede, kako se je vse versilo. Verh tega se je tudi več vprašanj rešilo v nemščini; toraj bodem kakor s pervega, tudi iz daljnih govorov skušal posneti le jedro. Rešitev II. točke dnevnega reda: Kedaj in kako se ima začeti s spisjem, in kako naj se jemljejo vaje v spisji po selskih šolah? obravnavati je imel g. referent Černilec. V vvodu je omenil, da pervo bistvo poduka je: misel, — misli izrazimo z govorom, in govore naj skuša učitelj v šoli tako kmali spreminjati v pisne vaje, kakor hitro so učenci količkaj zmožni za to. Učenci perve skupine (Unter-Gruppe) naj se vadijo popisovati reči, ki jim jih kaže šolska soba; od tod naj prestopijo na reči doma, na polji, v gozdu, v cerkvi i. t. d. Učenci druge skupine (Ober-Gruppe) naj obravnavajo take izdelke bolj obširno, ter naj se vadijo v kratkih popisih, v zapisovanji povesti, pregovorov, navadnih in gospodarskih pisem i. t. d. — Sploh se mora pripoznati, da je g. poročevalec svoj predmet dobro in temeljito rešil; to da, ker je predaval nemški, izrazil je ob sklepu g. Cirman misel in želje, da naj bi se taka vprašanja reševala slovenski; kajti učitelji po deželi podučujejo po večjem v maternem jeziku, toraj bi bile slovenske obravnave zanje bolj praktične, ker se bi mnogi iz njih tehničnih izrazov lahko priučili. Gospod pervosednik dal je mnenje g. Cirmanovo na glasovanje, in se je zanj izrekla tudi večina. — Gosp. Travn poročal je o III. točki, »o naravoslovskem podučevanju« namreč. Govoril je slovenski, ter omenil, da preslabo obiskovanje šole omejuje nekako ta koristni nauk, ker mu v oziru na druge in še bolj potrebne predmete ni lahko odkazati mnogo časa. Priporoča toraj, naj se pri tem úku ne sega preveč v obširnost, ampak naj se obravnavajo le bolj v praktično življenje spadajoče stvari. Živalstvo naj se opisuje po svoji koristi in škodljivosti za človeštvo; enako tudi rastlinstvo in kovine. O naravoznanstvu povdarjal je zlasti uk o vremenskih prikazih, o dežju, snegu, rosi, slani, toči; tem predmetom je pridružil tudi korist in rabo strelvodov, sesalk, brizgelj itd. Priporočal je, obravnavati te uke največ in najbolj pri razlaganju beril. Gosp. govornik odlikovan je bil ob sklepu od nazočih za svoj jedernati govor s pohvalo.

IV. točka: »Česa ima rabiti učitelj v šoli, da zbuja in vzdržuje pozornost pri učencih?« obravnaval je zopet g. Černilec. Pričel je svoj govor s tem, da pazljivost je v šoli prvi faktor. Pazljivost in zbranost duševna, pokoj telesni, popolni mir naj vladajo v šoli! Učitelj naj se ne mudi predolgo pri enem in istem predmetu; pogosto naj med ukom vprašuje, razjasnuje, ter napeljuje otroke k lastnemu dušnemu delovanju. Pri vsakem predmetu naj skerbi za natančnost; naj uk, kolikor je le moč, poodituje, in naj ima zlasti ozir na bolj nezmožne, v napredku zastajajoče učence. Med ukom naj učitelj nikdar ne kaznuje, naj se ne jezi; tudi ves zunajni nemir naj skuša odverniti od učilnice. Tudi ta govor je bil odlikovan s pohvalo. —

»Kako naj se pri številnih vajah rabi računski stroj?«

glasila se je V. točka dnevnega reda, in poročilo je obravnaval g. Krek. Djal je v začetku svojega precej obširnega govora, da poodčitovanje je glavna naloga vsakega uka, kar trdijo tudi vsi skušeni pedagogi. Brez poodčitovanja ni spoznanja. Števila se poodčitujejo s pikami, s čertami, krizici, premakljivimi rečmi, na ruskem stroju pa s kroglicami; — vsako obravnavano število pa naj se otrokom ob enem zapiše tudi na tablo z dotično številko. Omenivši dobrih navodov v I. in II. računici priporočal je gosp. govornik učiteljem posebno: 1. dobro pripravo za vsak uk pri računstvu; 2. številni stroj naj se med ukom tako postavi, da ga vsi učenci dobro vidijo; 3. učitelj naj med podukom stoji zadej, da otrokom ne dela pri opazovanju napótnja, in naj sploh tudi odstrani vse, kar bi uk vtegnilo motiti; 4. pri vsakem številu naj se obravnavajo vse štiri rajtbe (Spezies), namreč: soštevanje, odštevanje, množenje in deljenje. Postopa naj učitelj pri vsem uku temeljito in počasi, in še le, ko imajo otroci dobre pojme o stevilih do 10, naj se prestopi naprej na obravnavo 2. 3. in daljnih desetic. Hvalilno so priznali nazoči tudi g. Kreku temeljito obravnavo njegovo.

Gosp. Gross imel je referat o VI. točki, namreč: »V čem je heuristična učna oblika, zakaj se ta oblika ljudskemu učitelju in pri katerih naukih priporoča?« Omenivši najpred, da ta iz gerščine vzeta beseda pomenja toliko, kot lastno poiskanje in najdenje odgovora, svetoval je v daljнем razvitku predmeta, naj učitelj pri uku vselej prevdari, koliko da otroci že znajo, in tem zmožnostim naj zastavlja primerne vprašanja. Priporočal je dalje pogostne pismene naloge, ki naj pa ne bodo pretežke; pri izdelovanji naj pazi na to, da jih učenci sami rešujejo, ter jih ne prepisujejo drug od drugega. Naloge naj učitelj vselej posebej in natančno pregleda, da se prepriča o zmožnostih in napredku učencev. Ta učna oblika — nadaljeval je g. poročevalec — pristje posebno dobro večrazrednim ljudskim učilnicam, in je za to važna, ker učitelj lahko otrokam daje mnogostranski posel. Gosp. pervosednik je po skončanem govoru omenil, da ne le pri pismenem, ampak tudi pri ustmenem kazavnem poduku heuristična metoda dobro pristje, ker se pri tem otroci lahko vadijo, poleg vidnih predmetov tudi stvari nevidne v spomin si klicati. Sploh je gosp. pervosednik menil, da nam je gosp. poročevalec dal premalo migljejev (Winke), kako naj se heuristična metoda v šoli vporabljuje.

Daljno (VIII.) točko: »Kaj je nalog in namen sedanji ljudski šoli; katere so zapreke, ki ji napotje delajo in kako jih odstraniti?« reševal je g. Lindner. Pričel je z obžalovanjem, da mnogi šolo vse premalo cenijo, akoravno ima ona dvojno zelo tehtno nalogo: izrejevati namreč otroke družini in državi. Zlasti naš čas zahteva od šol mnogo mnogo, ker v vsakem stanu morajo ljudje veliko vedeti in znati. V novi (sedanjo-dobni) šoli se tudi mnogo poučuje, in če se to temeljito zveršuje, spolnuje s tem ona svojo dolžnost. To pa ni ravno lahka reč, ker je mnogo zadržkov. Med glavne ovire je pristeval g. govornik: slabo obiskovanje šole, česar so krivi največ zanikerni stariši; — krajni šolski soveti, ki se za šolo malo ali celo nič ne brigajo; — predolgo prizanašanje in zavleka kazni od strani dotičnih gosposk i. t. d. — Kot zdravilna sredstva tem napakam priporočal je g. govornik: učitelj naj skerbi za to, da bo pri šolski občini v veljavi; — naj stariše vnema in podžiga za šolo; — naj možem krajnega šolskega sveta razjasnuje šolske postave in jih nagiblje za njihovo izpeljavo; — naj krajni šolski svet pridobi za to, da bo šolske zamudbe vselej koj na višje mesto za obravnavo oddal i. t. d. — Pri tej točki vname se precej živahna debata, katere so se najbolj vdeležili g. pervosednik, č. g. župnik Poljanski, Ramovš Jernej, kot pomočni učitelj, g. g. Sadar in Vavken. Č. g. župnik Ramovš je djal, da naj bi se imel v zadevi obisko-

vanja šole ozir na krajne razmere. Tako bi bilo na pr. za njegov delokrog bolje, da bi o poletnem času dopoldan manjši, in popoldan večji otroci v šolo hodili, ker jih popoldan paša manj uku odteguje, kot dopoldan. G. pervosednik odverne na to, da se kaj tacega prav lahko dovoli, ako krajni šol. svet to sklene in poterjenja na višjem mestu prosi. — G. Sadar nadaljuje, da je pri glavnih solah zlasti to dobro, ker otroci, ako marljivo napredujejo in se pridno učijo, uk tudi hitreje doveršijo, in s tem nekako prej odrastejo šolski dolžnosti. Tej okolščini je bila dostavljena od strani mnogih navzočih misel, da bi morda ne bilo napačno, če bi se tudi na ljudskih solah taki otroci, ki se posebno dobro učijo, prej odvezali dolžnosti šolskega obiskovanja, kakor dotična postava veleva. Ker bi bila skupščina vendar s takimi določili in sklepi prestopila meje svojega delokroga, o tem tudi, se vé, nismo mogli trdno sklepati. (Je pa, in ostane tudi stara resnica, dobri stariši — dobri otroci — dober sad; zanikerni stariši — zanikerni otroci — zanikerni sad! Tudi še tako stroga izpolnitev postav nekaterih malovrednežev dosti ne poboljša, kar nam žalostne skušnje, žalibog, le prepogosto kažejo. In tako bo ostalo menda tudi še zanaprej, da leni stariši in njihovi ničvedni otroci bodo učiteljem le za križ in pokoro. Pis.)

O VIII. točki: »Nadaljno izobraževanje učiteljevo«, poročal je gosp. Kmet Vincenc. Navedel je najprej pripomočke k temu, ki na pr. so: narava sama, ako jo pridno opazujemo, ker se od nje moremo naučiti neizrečeno veliko; marljivo branje pedagogičnih in znanstvenih knjig; véstna priprava za šolske uke; pogostno občenje in obhoja s skušenimi sobraty, ter vdeleževanje učiteljskih shodov in konferenc. Kot poglobitve ovire učiteljevega izobraževanja poštel je g. govornik: preobloženje z mnogostranskimi opravili, slasti s pisarjjo; okrajšane počitnice; prevelika oddaljenost dobrih prijateljev — učiteljev enega od drugega; posebna ovira — in žalibog le preresnična — je tudi nemila okoliščina, da je mnogo g. g. učiteljev vojakov, kar jim naravno kali veselje, in tudi jemlje čas, skrbeti za daljno izobraževanje. —

»Poročilo predsednikovo o okrajni bukvarnici in volitev novih opravnikov«, glasila se je IX. točka. G. predsednik je naznanil, koliko in katere knjige so se to leto za bukvarnico na novo nakupile, ter omenil, da se je bil za letos postavil prenizek proračun. Namerjeno je bilo, da se bil dotični račun pregledal koj; al ker je čas prehajal, določeno je bilo, da naj se to zgodi kasneje. V zveršitev tega posla voljena sta bila gg. Cebin in Pezdíč. Tudi vprašanje: katere knjige naj bi se prihodnje leto za bukvarnico nakupile, bilo je zaradi poznega časa rešeno z večino glasov tako-le: Za nakupovanje novih knjig je odbor pooblaščen, da kupi, kar spozna za potrebno, in, se vé, kolikor zmóre blagajnica. Kot novi opravniki bukvarnice so bili voljeni z večino glasov g. g.: Cebin, Pezdíč, Gross, Trávn in Kmet Vinko. Pervosednik je g. Pezdíč, podpredsednik pa g. Cebin. —

Dvoje nasvetov je želel pisavec teh verstic v oziru okrajne bukvarnice v zboru staviti. Ker pa za to ni bilo več vgodnega časa, naj ju zapišem v »Tovariš-u«. Zna biti, da se bo s prvim strinjal marskateri, — z drugim pa berž kot ne vsi gg. učitelji cele dežele. Pervi nasvet je: Opravniki bukvarnic naj bi se volili vsaj za čas treh let. Koliko se nek zamore v teku enega leta v prid bukvarnice storiti? Opravniki, ki vendar morejo pregledati in vedeti, kaj oskerbujejo, se komaj ozrejo skozi sprednje duri v knjižnico, in že se jim skozi zadnja vrata zopet vèn kaže. Za tako mali čas se bo javaljne kdo vnel, da bi kaj zdatnega za bukvarnico storil in dognal; triletna perioda pa bi že lahko bolj natančno pokazala dobre ali slabe gospo-

darje pri knjižnici. Drugi nasvet pa bi se zamogel operati le na prvega, in se glasi: Knjižnica naj se po obsegu knjig natančno vredí v oddelke. Pedagogične; odgojivno-podučne; zabavne; časnikarske; pesniške i. t. d., knjige naj se vsake posebej skup vverste; sestavi naj se na to po tem redu natančni (vezani) zapisnik, ki naj se po pripomoči litografijske zmnoži na toliko iztisov, kolikor okraj šol že šteje, in bi jih z časom še pridobiti vtegnil. Med vsaki odderek knjižničnega zapisnika naj bi se vložilo še nekoliko nepopisanih listov. Vsaka šola celega okraja naj bi dobila potem en iztis knjižničnega zaznamka kot inventarno lastnino. V teku velikih počitnic naj bi se vsako leto po okrožnici priobčila vsem šolskim vodstvom, koliko in katerega obsega knjige je med letom knjigarna na novo pridobila; vsaki g. voditelj bi moral to vpisati na dotičnem mestu na vložene nepopisane pole; g. okr. nadzornik pa naj bi se o inšpekciji prepričal, se je li to zgodilo, ali ne? Na ta način bi vsak g. učitelj vsaj vedel, kaj okrajna knjigarna premore, in katero duševno hrano ima zanj na razpolaganje. Kako se morejo zlasti bolj oddaljeni učitelji dobrot okr. bukvarnice poslužiti, če še vedo ne, z čim jim postreči ona more. Na-dejam se, da bo temu nasvetu priterdil vsak, kdor se za branje kaj vnema. (Umé se pa samo po sebi, da priznati bi se mogla za vredjenje bukvarnice dotičnim gospodom primerna nagrada.)

II. oddelek IX. točke: volitev stalnega odbora za prihodnje leto, rešil se je enoglasno tako-le: Pezdíč J., Cebin P., Cirman Ant., Kmet Andr. in Levičnik J. —

X. točka: »Predlogi,« je odpadla, ker je g. pervosednik djál, da bi se oni morali stavljati pismeno, za to pa je bil že prepozen čas. Konečno zahvalil se je g. pervosednik navzočim za vneto vdeležbo, ter zborovanje sklenil z slavoklicom na Njihovo Veličanstvo presvitlega vladarja Franc Jožefa I., kar smo navzoči s trikratnim navdušenim »Živíjo!« ponovili.

Bila je ura že 2 popoldan, ko smo dokončali duševno delovanje. Zdaj zahtevalo je pa tudi truplo že precej nadležno svojega práva, poldanskega obeda namreč. V tem oziru prisiljen pa sem žalibog! — in še enkrat rečem: žalibog! brenkniti tudi letos vnovič na struno, lauskeje enako, ki ne doni ravno harmonično. Celo dolgo leto se mnogi prijatelji in znanci ne vidijo; nekateri, ki so v okraj nastopili nove službe, se komaj, ali po osebi še celo ne poznajo. Med zborovanjem za privatne pogovore ni časa, toraj je ravno vs skupni obed po konferenci prava in najprijetnejša prilika ponavljati stara, in sklepati nova prijateljstva. V Kranji smo šli letos že v drugič v oziru obeda eni na desno, drugi na levo. »Kraljestvo, ki je med sabo razdeljeno, razpade!« glasijo se besede najslavnejšega modrijana vseh vekov. Če med posamesnimi sobratu ni ravno vse gladko, naj bi se to vsaj taki dan ne razodevalo očito pred svetom! — Kar nas je obedovalo v g. D. gostilnici (menda ravno polovica), bili smo tudi letos prav blage volje, postreglo se nam je v resnici izverstno, zraven pa zelo cenó. Hišna gospa je večkrat sama prišla osebno gledat, če nam česa primanjkuje, pa videla je vselej vse v redu. Le škoda, da so se bili prijetni trenutki vse prehitro iztekli. Pisavcu pričujočih verstie bila je zmed družbe prvemu ura ločitve. Vstavši od mize djál je: Gospodje tovariši! Pred letom osorej poslovil sem se od Vas z željo v srcu: da se k letu zopet zdravi vidimo; danes pa rečem z besedami slavnega našega rajnega rojaka in skladatelja Tomaževic-a: »Bog Vas obvaruj, če tu se več ne vidimo!«

J. L. Železnogórski.

Iz Kerskega okraja. Učitelji okraja Kerskega smo imeli 23. in 24. avgusta svojo navadno vsakoletno konferencijo v Kerskem. Sešlo se je bilo 24 udov med njimi 3 učiteljice. Predsedoval je c. k. okrajni šolski nadzornik profesor g. Mihael Wurner. Bilo je na dnevnem redu 10 točk. Začela se je konferencija v navadni sobi c. k. okrajnega glavarstva ob 9. uri zjutraj. Gsp. predsednik je prebral »red«, kako se mora obnašati pri konferenciji, ker letos je bilo med nami mnogo novih učiteljev in učiteljic. — V perovodji sta bila zvoljena: g. Kasper Gašperin in gna. Gusel, oba iz Kerskega. Potem je govoril g. nadzornik o nadzorovanji šol, kaj je videl in slišal hvale vrednega, in kaj ne? Vendar je sploh hvalil šole, rekoč, da je pri šolstvu velik napredek, ako pojde tako naprej, zna biti okraj prvi v deželi, tako verlo napredujejo učitelji in učenci. — Mnogo je razlagal, kaj bi se bilo popraviti, kje še manka, in kako bi se odstranila ta ali una napaka, in g. nadzornik, ki je za šolo zelo vnet, je povdarjal, naj učitelji vse svoje moči posveté napredku in povzdigi šolstva. Vse pa, kar smo slišali, je bilo preudarjeno in povedano tako, da ni nikoga žalilo. G. nadz. je tudi priporočal Musil-ove pisanke, in jih vsakemu nekaj na izgled podaril. Po dolgem razlaganju je prestopil g. perv. od II. točke na V., VI. in VII., namreč k volitvam. Volili smo »v stalni odbor.« Razcepili so se glasovi tako, da je bilo voljenih 15 učiteljev, iz med teh sta dobila dosti glasov: Lunder iz Rateč, in Gašperin iz Kerskega, in med Gerčarjem in Sajemtom je bila ožja volitev, pri kateri je bil zvoljen Gerčar. Pri volitvi »v bukvarnični odsek« so se ravno tako glasovi cepili; zvoljen je bil Gašperin, a v ožji volitvi med Lundrom, Sajemtom, Gerčarjem in Vresicom sta bila zvoljena: Lunder in Gerčar. Prav tako je bilo pri volitvi »zastopovalcev« učiteljstva v c. k. okrajni šolski svet. Nekateri so bili za Lundra in Sajemta. A dobil je čez polovico glasov samo Lunder in bila je ožja volitev med Krist. Lavričem in Gašperinom in poslednji je bil zvoljen s 13 glasovi; in tako sta v okraj. šl. svetu: Gašperin in Lunder, v obeh drugih odborih pa: Gerčar, Lunder in Gašperin. — Po volitvah smo prestopili k III. točki: Po kakšni metodi naj se podučuje v jeziku, da se v sedanjih okoliščinah najlože doseže učni smoter, kakor je prepisan v vzornih učnih črtezih. Pervi se je oglasil g. J. Saje, nadučitelj iz Šent-Jerneja, in je v daljšem govoru razlagal, kako se ima postopati pri podučevanju o jeziku. Enako se je oglasil g. Lunder. Tudi nekateri drugi so o tem govorili. Ko je bila ta točka končana, prišla je na versto IV. točka: »Ali zadostujejo disciplinarna sredstva navedena v §. 24. šl. in uč. reda dné 20. avgusta 1870, da se šolska disciplina vzderzuje, ali je mar potreba, da se rabé tudi druga pedagogično poterjena sredstva?« (Reichen die im §. 24. der Sch. u. U. Ord. angeführten Disziplinarmittel zur Aufrechthaltung der Schulzucht hin, oder erscheint es nothwendig noch andere pädagogisch bewährte Mittel in Anwendung zu bringen?) Pri tej točki so se oglasili g. g.: Jerom, Saje, Pirnat, Lunder, Janez Kaliger, Avgust Adamič od sv. Križa. Vsi so bili te misli, da je šiba v pravi meri (mit Begränzung) dobro sredstvo v ta namen. Več učiteljev a posebno g. Saje je to vprašanje pismeno izdelalo. Predlog je bil, naj bi se §. 24. po postavni poti predelal, da bi bila šiba dovoljena (mit Begränzung). V. točka: »Predlogi stalnega odbora.« Tukaj je izročil g. Janez Saje stalnemu odboru 5 vprašanj, katere je g. pervos. postavil na dnevni red. Bili so pa 1. Kako ravnati z otrokom, ki je pervokrat zaseden pri tatvini? 2. O pravilnem govorjenji in jezikovi pravilnosti pri izrazu v šoli. 3. Pravičnost učiteljeva. 4. Kaj naj učitelj stori, ako krajni šl. svet

vse zamude, opravičene ali neopravičene oprošča, in stariše takih otrok ne pozove ali posvari? O teh 4 vprašanjih je poročal g. Saje, o 1. tudi g. Burnik. Trajala je že konferencija dolgo časa, tedaj smo šli še le ob 3. uri popoldne h kosilu. Zvečer smo jo na Štajarsko upihnili k g. Ogrincu, ter se tam prav dobro kratkočasil, pili, peli in napitnice delali. (Dalje prih.)

Iz Kočevskega okraja. 22. avgusta t. l. smo imeli učitelji tega okraja v Kočevskem mestu letno konferenco, ktero je počastil s svojo nazočnostjo tudi naš vrli za šolo zelo vneti gospod okrajni glavar. Razum nekterih opomb gosp. okr. šl. nadzornika o letošnjih inspekcijah in nekoliko opazek o novih učnih črtežih, pretresovala in obravnavala so se sledeča prašanja:

1. Kterih vodil naj se učitelji večrazrednih šol poslužijo in derže, in ali je treba šolsko mladež reda nravnosti t. j. spodobnega vedenja vaditi?

2. Ali učitelj svojo dolžnost v šoli dovrši, ako samo podučuje?

3. Kteri kaznovalni pomočki naj bi se v ljudski šoli namesto odpravljenih telesnih kazni vpeljali?

4. Bi li ne bilo dobro, ko bi napredovalni tečaji (Fortbildungskurse) na c. kr. uč. izobraževališčih še zanaprej obstali, in ko bi bilo dovoljeno, da bi se k tem zlasti stareji učitelji in tisti pripuščali, kteri se za učiteljski izpit (Lehrerbefähigungsprüfung) pripravljajo? (Dalje prih.)

— *Zučetek šol v Ljubljani.* C. k. učiteljske za moške in ženske in z njima združeni vadnici začnejo šolo 16. t. m. (septembra) z mašo k sv. Duhu. Kdor hoče sprejet biti v I. letnik, mora star biti 15 let v tem letu. Sprejemanci se sprašujejo. V pripravljalni tečaj (Vorbereitungsschule) se jemljejo dečki, ki doversijo 14. leto v tekočem letu. — Tudi po mestnih šolah se začne ta dan šolsko leto, 15. t. m. se začne podučevanje za dečke v g. Waldherrjevem zavodu, a 16. za deklice v zavodu gđcin. Rehn-ove in Huth-ove.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. V Zalogu pri Komendi učit. služba, l. p. 400 gl. in prosto stanovanje in v Komendi sv. Petra druga učit. služba, l. p. 450 gl. in prosto stanovanje. Prošnje do 14. sept. pri okr. šl. svetu v Kamniku. (Obrok bi bil tedaj že pretekkel.) Na novo ustanovljeni 2razredni ljudski šoli v Kočevji dvoje učiteljskih služeb a 500 in 400 gl. Prošnje kraj. šl. svetu v Kočevji do 8. oktobra. Na 2 razredni lj. šoli v Žuzemberku nadučit. služba, l. p. 500 gl. in stanovanje. Prošnje kraj. šl. svetu do konca septembra.

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Gosp. Ivan Grebenec iz Budanj v Šent-Peter na Notranj.; g. Jakob Ukmar iz Mošenj v Goriče nad Kranjem, iz Postojne gre g. Ludovik Hribar v Jedlersee pri Dunaji; g. Pavel Kavčič iz Mengša v Postojno. Sprašani učit. kandidatje so umeščen i g. g.: Matija Hiti v Budanje, Leopold Punčuh na Ubelsko, Henrik Thuma v Postojno, France Gross v Kamno Gorico, Janez Kermavnar in Adalbert Ribnikar v Šmartno pri Litiji, France Spintre v Kersko, Teodor Valenta v Dolino, gne.: Marija Malec v Šmartno pri Litiji, Marija Klemenčič v Višnjogoro, Pavline pl. Renzenberg v Leskovec, Johana Cvek k D. M. v Polju pri Ljublj.

Popravek. L. 17. str. 272. G. Jože Klopčič pride v Loko, a v Kranj g. J. Bezljaj.